

ligt Skolevæsen der oppe. Loven af 1ste Marts 1854 stillede meget smaa Forordninger til Kommunerne i den Henseende, og hele Skolevæsenet var i det væsentlige privat. I 1869 blev der saa gjort Forsøg paa at forberede et mere ordnet Skolevæsen, idet der i Thorshavn blev oprettet Kursus til Uddannelse af Lærere ved Realskolen der, først et toaarsigt og derefter treaarsige Kursus, og man begyndte at give Skolerne Statsunderstøttelse, efterhaanden som de kom i Gang. Saa vidt jeg erindrer, var det i 1871 første Gang, en færøist Skole fik Understøttelse af Staten. I 1872 kom der en ny Landkommunallov den 28de Febr., og den bestemmer i sin § 16, at Formandskaberne skulle sørge for Udviklingen omkring paa Landet, og derefter gled man over til den ny Ordning. I Begyndelsen var det saaledes, at Kommunerne ikke gav noget bestemt, fast Bidrag, men ved Siden af Statstilskuddet blev der indsamlet frivillige Bidrag i Kommunerne. Men efterhaanden som Forstanderskaberne blev ordnede, paalignede de ogsaa Bidrag til Skolevæsenet paa Kommunernes Behoere. Nu er man naaet til, at der er 33 Sogne paa Færøerne, hvor der er Skoler, men der er endnu 6 Sogne, der aldeles mangler offentlige Skoler. Der er 29 fast ansatte Lærere og Lærerinder, og Statskassen giver efter det sidste Finanslovforslag en Bevilling paa 13,624 Kr. til det færøiste Skolevæsen, hvoraf 3,900 til Realskolen i Thorshavn og Resten til Mueskolevæsenet paa Landet. Det er gerne saaledes, at der gives 200 Kr. Tilskud fra Staten til de enkelte Lærere, og saa give Kommunerne et Bidrag, der varierer fra 200 til 5—600 Kr. Nu foreslaaer der i dette Forslag, at der ogsaa skal træffes ordnede Regler for Lærernes Pensionering, og de Regler, som foreslaaer, ere de samme, som gælde her i Danmark efter Loven af 8de Marts 1856. Udvalget har kunnet tiltræde dette Forslag i det væsentlige, som det foreligger. Vi have kun foreslaaet nogle ganske ubetydelige Ændringer deri. Et Par af dem ere rene Redaktionsændringer. Saaledes staar der i Forslagets § 3 „den hervedværende Sørdebogskasse“; men det ligger naturligvis i, at man har taget Forslaget ganske, som det er udarbejdet af Lagtinget paa dette Punkt. Vi have foreslaaet at sætte „Sørdebogskassen“. Ligeledes i § 3 have vi søgt at gøre det tydeligere, at ogsaa Lærerinder regnes med, og i § 10 at gøre det klart, at Enkesforsørgelsespligten ikke blot paahviler de gifte Lærere, der for Fremtiden blive ansatte, men ogsaa dem, der nu ere ansatte, og som i Fremtiden maatte indlade sig i

Ægtefælle. Hovedforandringen, vi have foreslaaet, er den, at Lærerne ikke skulle betale Tilskud til Pensionsfonden baade af deres faste og af deres midlertidige Lønning. De ville kun kunne faa Pension af deres faste Lønning, og saa have vi ment, at de ogsaa kun skulde give Bidrag til Pensionsfonden af denne deres faste Løn, i Tighed med, hvad der er Tilfældet her. Lønningerne ere saa smaa, at man har ment at burde indskrænke deres Bidrag til Pensionsfonden til det mindst mulige. Det bestemmes i § 7, hvad der skal forstås ved den faste Løn. Men saa vidt jeg kan se efter de Meddelelser, jeg har faaet fra Færøerne, vil der vistnok alligevel kunne komme en Del Tvivl om, i hvilket Omfang Kommunernes Tilskud skulle betragtes som faste. Kommunernes Tilskud ere jo voksede noget uregelmæssig frem efter. Omstændighederne paa de forskellige Steder, og jeg tror, at der oppe paa Færøerne fra flere Sider næres et Ønske om, at man maatte kunne komme til mere faste Regler for det Tilskud, Kommunerne skulle give til deres Skolevæsen, saaledes at det blev sat nogenlunde i Forhold til Sognenes Statterevne. Det er imidlertid en Sag, vi ikke ved denne Lejlighed have villet blande os ind i; det er en Sag, som maa tages op af Lagtinget, og jeg vil blot, idet jeg anbefaler Sagen til videre Fremme med de Ændringer, Udvalget har stillet, henlede Ministerens Opmærksomhed paa dette Punkt.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Goss): Det under 2, 3 og 4 af Udvalget stillede Forslag ere rigtige Rettelser, som ikke indfatte nogen Realitet, og jeg kan uden videre tiltræde dem. Hvad det første Forslag angaar, er det af en noget større Betydning. Jeg kan imidlertid ogsaa tiltræde det. Det vil ganske vist medføre en lille Formindstelse af Pensionsfondens Betalingssevne, men det drejer sig om saa lidt, at det ikke kan have nogen Betydning i den Henseende. Det forrykker — kunde man dernæst indvende — Forholdet lidt, idet Kommunerne komme til at betale Bidrag til Pensionsfonden baade af den faste og den midlertidige Lønning, men det er atter en saa lille Forrykkelse, at jeg ikke kan tænke mig, at det kan give Anledning til nogen billig Indvending, og da Hovedsøjemedet er at lette Byrden for Lærerne med Hensyn til de Bidrag, de skulle give til Pensionsfondet, anser jeg dette Øjemed for saa fuldt begrundet, at jeg heller ikke fra dette Synspunkt kan have nogen Betænkelighed ved at tiltræde denne Forandring. Jeg tiltræder altsaa alle Udvalgets Ændring-